

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

2 februari 2024

Kenmerk

DEIZ / 45246221

ZK 0000050850

Kopie aan

[Redacted]

Bijlage(n)

1

nota

Beantwoording SO Raad voor
Concurrentievermogen februari 2024

Parafenroute

[Redacted]

Aanleiding

De fracties van de VVD, NSC, D66, BBB en Volt hebben schriftelijke vragen gesteld over de Geannoteerde Agenda voor de Raad voor Concurrentievermogen van 8-9 en 14-15 februari 2024. U stuurt de beantwoording van de vragen 8 en 23 over onderzoek mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. U stuurt de beantwoording van de vragen 4, 9 en 12 over Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en kritieke grondstoffen mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Tevens stuurt u het door NL ondertekende non-paper over een nieuwe interne marktstrategie mee met de beantwoording.

Geadviseerd besluit

U kunt akkoord gaan met de beantwoording van de schriftelijke vragen.

Kernpunten

- De fracties hebben vragen gesteld over de doelen voor concurrentievermogen, regulatory sandboxes, weglekrisico, NL inzet Letta rapport, Europese sleuteltechnologieën, afhankelijkheid van cloud-providers, behoud van kenniswerkers, Horizon Europe, kritieke grondstoffenafhankelijkheden, NZIA, prioriteiten Belgisch voorzitterschap, IMVO-wetgeving, EU-concurrentievermogen, rapport Draghi, NL-positie in Brussel, vermindering regeldruk, EU-industriebeleid, de kapitaalmarktunie, uitbreidingsmogelijkheden innovatieve bedrijven, start-ups and scale-ups, financiering sleuteltechnologieën en de Nationale Technologiestrategie.
- U informeert de Kamer over het recente non-paper over een nieuwe horizontale interne marktstrategie, mede-ondertekend door Nederland. Dit non-paper is geïnitieerd door Finland en is medeondertekend door Kroatië, Denemarken, Estland, Ierland, Letland, Litouwen, Tsjechië, Malta, Polen, Portugal, Slowakije, Slovenië en Zweden.

- Dit non-paper stelt dat interne marktbeleid concreet moet zijn, holistisch, en gestoeld op politiek eigenaarschap. Ook worden suggesties voor acties gedaan:
 1. Een interne markt voor diensten en de opkomst van de diensteneconomie
 2. Professionele mobiliteit en het aanpakken van vaardigheidskloven
 3. Vrij verkeer van producten, groene transitie en standaardisatie
 4. Handhaving en uitvoering van EU-wetgeving
 5. Betere regelgeving
 6. Digitale transformatie die de interne markt verdiept
 7. Toezicht op de ontwikkelingen van de interne markt

Kenmerk
DEIZ / 45320360

Toelichting

- In onderstaande tabel vindt u de beantwoording van de SO-vragen geordend per onderwerp.

Onderwerp	Fractie	Inzet kabinet
Doelen voor concurrentievermogen	Volt	<ul style="list-style-type: none"> • De CIE mededeling uit Q1 '23 over het EU langetermijn concurrentievermogen bevat 17 KPI's die het concurrentievermogen inzichtelijk moeten maken. • Op EU-niveau pleit NL voor een groeimarktenaanpak, KPI's die hier nuttig bij zijn samen met CIE bepalen. • 3% van BNP voor onderzoek en innovatie is concreet doel. • Van belang om ontstaan regeldruk te voorkomen, bijvoorbeeld door "once only-principe", het "One-In One-Out mechanisme" en de 25% vermindering doelstelling.
	VVD	
Regulatory sandboxes	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • NL heeft de afgelopen jaren diverse experimenteerruimtes ingezet op gemeentelijk, provinciaal, nationaal niveau, dit is in de Omgevingswet opgenomen. • Geen concrete aanwijzingen dat er in bepaalde situaties geen experimenteerruimte werd gecreëerd waar dat wel mogelijk en wenselijk was.
Weglekrisico bedrijven	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • De uitdagingen vragen om een coherent EU-beleid dat gericht is om de energieprijzen langdurig en duurzaam omlaag te brengen. Dit betekent o.a. inzetten op het versnellen van de energietransitie, via REPowerEU en de harmonisatie van netwerkkosten etc..
NL inzet Letta rapport	NSC	<ul style="list-style-type: none"> • Input o.a. gebaseerd op interne markt non-paper, met als uitgangspunt dat interne markt basis is voor langetermijn concurrentievermogen en open strategische autonomie. • Gepleit voor coherente, duidelijke en effectieve wet- en regelgeving en het integraal opnemen van regeldruk vermindering in de toekomstige interne markt agenda. • Meegegeven dat staatsteun niet de (enige) oplossing is voor het versterken van het EU-concurrentievermogen. NL pleit voor holistische aanpak.
Europese sleuteltechnologieën	NSC	<ul style="list-style-type: none"> • NL is eerste EU-lidstaat met Nationale Technologiestrategie.

		<ul style="list-style-type: none"> • Bij samenstelling van de NTS zijn vergelijkbare trajecten uit het Verenigd Koninkrijk, Japan, Zuid-Korea en Australië gebruikt. • Een Europese aanpak is gewenst zodat LS elkaar versterken.
Afhankelijkheid van cloud-providers	NSC	<ul style="list-style-type: none"> • De Europese LS hebben in oktober 2020 een verklaring getekend waarin ze pleiten om samen te werken aan de uitrol van veerkrachtige en concurrerende cloudinfrastructuur en -diensten in heel Europa. • De IPCEI Cloud Infrastructure and Services (IPCEI CIS) geeft hier gevolg aan. • Ook is er recent akkoord bereikt op de dataverordening.
Behoud van kenniswerkers	NSC	<ul style="list-style-type: none"> • Het kabinet deelt zorgen over de schaarste van technologisch talent. Grote bedrijven als ASML, maar ook startups en scale-ups, zijn voor hun groei afhankelijk van technologisch talent buiten NL. • Kennismigranten kiezen voor NL vanwege de kwaliteit van het bedrijf, veiligheid, leefomgeving, cultuur en manier van leven, en voordelige financiële regelingen. • Een recente IND-studie naar kenniswerkers uit cohort 2014 toont aan dat een minderheid van de kenniswerkers (35%) zes tot zeven jaar nadat hun eerste vergunning is inging, (nog) in NL is.
Horizon Europe	NSC	PM OCW
Kritieke grondstoffenafhankelijkheden	NSC	<ul style="list-style-type: none"> • NL zet conform NTS naast op internationale partnerschappen ook in op circulariteit en innovatie, duurzame Europese mijnbouw en raffinage, verduurzaming internationale ketens en kennisopbouw en monitoring om de toelevering van kritieke grondstoffen zeker te stellen. • De EU heeft reeds kritieke grondstoffen partnerschappen afgesloten met Canada, Oekraïne, Kazachstan, Namibië, Argentinië, Chili, de Democratische Republiek Congo (DRC), Zambia en Groenland. • Mede op verzoek NL richten Global Gateway projecten zich ook op waardeketens van kritieke grondstoffen.
NZIA	D66	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens de laatste RvC (d.d. 7-8 dec) Raadsmandaat aangenomen. • NL blij met CCS en Acceleration Areas. • Akkoord in de trilogie mid-feb verwacht.
Prioriteiten Belgisch voorzitterschap	D66	<ul style="list-style-type: none"> • BEL probeert zoveel mogelijk lopende triloononderhandelingen af te ronden • Inzet op Raadsconclusies ter voorbereiding Strategische Agenda Europese Raad en op de nieuwe CIE. • Interne markt inzet volgens Fins non-paper, die u meestuurt met beantwoording.
IMVO-wetgeving	D66	<ul style="list-style-type: none"> • Op 14 december jl. politiek akkoord bereikt over de Europese IMVO-richtlijn, de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). • Kabinet steunt spoedige afronding van deze richtlijn, die primair onder verantwoordelijkheid MBHOS valt.

EU-concurrentievermogen en industriebeleid	D66	<ul style="list-style-type: none"> • De interne markt is de basis voor een sterke Europese mondiale concurrentiepositie. • De NTS en Groeimarkten strategie bieden invulling aan onze prioriteiten voor industriebeleid. • Bovenop meer horizontaal beleid om de economie te versterken steunt het kabinet gerichte investeringen in strategische waardeketens die bij kunnen dragen aan het versnellen van de transities, ons verdienvermogen en het terugdringen van risicovolle strategische afhankelijkheden. • Staatssteun dient gericht te zijn en gedegen onderbouwd door bijvoorbeeld een marktfalen of in het licht van de groene en digitale transitie. • Een doelstelling geeft zekerheid aan bedrijven, hierdoor worden ze aangemoedigd om grote stappen te zetten. • Met initiatieven zoals RepowerEU, REDIII en de Net-Zero Industry Act, de Critical Raw Materials Act en de elektriciteitsmarkthervorming worden lidstaten geholpen om de energietransitie te versnellen en ook doelen te zetten op het gebied van grondstoffengebruik en herkomst.
	BBB	
Rapport van Mario Draghi	D66	<ul style="list-style-type: none"> • Het rapport van Mario Draghi over de toekomst van het Europees concurrentievermogen wordt na de verkiezingen van het Europees Parlement verwacht.
NL positie in Brussel	D66	<ul style="list-style-type: none"> • In EU-landen vinden voortdurend verkiezingen plaats die potentieel impact kunnen hebben op de beleidsinzet van een lidstaat. • Kabinet kan niet beoordelen hoe andere landen kijken naar het NLse krachtenveld.
Vermindering regeldruk	BBB	<ul style="list-style-type: none"> • CIE heeft 25% vermindering van regeldruk geformuleerd voor EU-regelgeving. • CIE heeft maatregelen genomen op het terrein van banken en verzekeraars, de chemische en farmaceutische industrie, transport per spoor en over de weg en het bijhouden van Europese statistieken. • Als deze regelgeving directe werking heeft zal hij ook in NL gelden.
Kapitaalmarktunie	Volt	<ul style="list-style-type: none"> • Het kabinet deelt belang van kapitaalmarktunie en benadrukt dit belang in gesprekken in Brussel. • Een verbreding van het aanbod met meer alternatieve, marktfinancieringsopties is wenselijk. Huidige achterstand van de ontwikkeling van de kapitaalmarktunie kan een belemmering vormen voor start- en scale-ups. • De versterking van de kapitaalmarktunie staat prominent in het werkprogramma van de Eurogroep. Het streven van de Eurogroep-voorzitter is om in maart 2024 een strategische visie overeen te komen en daarin prioriteiten te identificeren om de kapitaalmarktunie verder te ontwikkelen.
Uitbreidingsmogelijkheden innovatieve bedrijven	Volt	<ul style="list-style-type: none"> • Met de interne markt actieagenda kijkt kabinet gericht hoe belemmeringen op de interne markt weg te nemen.

Start-ups and scale-ups	Volt	<ul style="list-style-type: none"> • Het kabinet heeft verschillende maatregelen genomen om talent aan te trekken voor start-ups and scale-ups, zoals vereenvoudiging van de pilotregeling verblijfsvergunning voor essentieel startup personeel voor kennismigranten. • Gebrek aan financiering voor startups en scale-ups is aandachtspunt. Het kabinet heeft verschillende stappen gezet, zoals de oprichting van Invest-NL en het DeepTech fonds daarbinnen. Ook zijn instrumenten opgezet in samenwerking met de EU, zoals het Dutch Venture Initiative en ETCI en is het landelijk dekkend stelsel van regionale ontwikkelingsmaatschappijen voltooid. • Of en in hoeverre een startup of scale-up belemmeringen ervaart door verschillen in wet- en regelgeving, verschilt per sector en casus. Om belemmeringen voor uitbreidingsmogelijkheden voor startups en scale-ups aan te pakken, wordt verder ingezet op initiatieven als Startup Liaison Officers en het ScaleNL-programma in San Francisco.
Financiering sleuteltechnologieën	Volt	<ul style="list-style-type: none"> • Met het stroomlijnen van fondsen bedoelen we dat verschillende vormen van financiering elkaar goed opvolgen en bij elkaar aansluiten, zodat initiatieven van een bepaald volwassenheidsniveau van de technologie (TRL) naar het volgende geholpen kunnen worden. • Tevens zouden de governance structuren beter op elkaar aangesloten moeten worden. • Het geheel aan fondsen moet overzichtelijk worden zodat administratieve lasten beperkt blijven.
Nationale Technologiestrategie	Volt	<ul style="list-style-type: none"> • NL eerste lidstaat met NTS. • De Nationale Technologiestrategie toont sterke overeenkomsten met de lijst met de kritische technologiegebieden zoals aangewezen in de aanbeveling van de Commissie op 3 oktober jl. • Bij het selecteren van de sleuteltechnologieën voor de Nationale Technologiestrategie zijn vier essentiële criteria gehanteerd: de bijdrage aan (i) het verdienvermogen van Nederland; (ii) de nationale veiligheid; (iii) het bieden van oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen; (iv) het behoud van technologisch leiderschap vanuit de huidige positie op technologie.